

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 2 rozhodl soudkyní JUDr. Danielou Břízovou Ratajovou, LL.M. ve věci

žalobců:

a) S [redacted] M [redacted]

bytem [redacted]

d) K [redacted] R [redacted]

bytem [redacted]

e) [redacted] M [redacted] N [redacted]

bytem [redacted]

všichni zastoupeni advokátem JUDr. Petrem Zimou
sídlem Slezská 13, 120 00 Praha 2

proti
žalované:

Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti, IČO 00025429
sídlem Vyšehradská 424/16, 128 10 Praha 2 - Nové Město
jednající Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2 - Nové Město

pro náhradu škody

takto:

- I. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni a) částku 622 160 Kč s úrokem z prodlení ve výši 7,75 % ročně z uvedené částky od 14. 8. 2015 do zaplacení, a to do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci d) částku 169 960 Kč s úrokem z prodlení ve výši 7,75 % ročně z uvedené částky od 14. 8. 2015 do zaplacení, a to do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci e) částku 156 504 Kč s úrokem z prodlení ve výši 7,75 % ročně z uvedené částky od 14. 8. 2015 do zaplacení, a to do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- IV. Žaloba, již se žalobkyně a) domáhala zaplacení úroků z prodlení ve výši 7,75 % ročně z částky 622 160 Kč od 17. 2. 2012 do 13. 8. 2015, žalobce d) domáhal zaplacení úroků z prodlení ve výši 7,75 % ročně z částky 169 960 Kč od 17. 2. 2012 do 13. 8. 2015, a žalobce e) domáhal zaplacení úroků z prodlení ve výši 7,75 % ročně z částky 156 504 Kč od 17. 2. 2012 do 13. 8. 2015, se zamítá.
- V. Žalovaná je povinna zaplatit žalobcům na nákladech řízení částku 241 171,56 Kč pro žalobkyni a), částku 171 284,44 Kč pro žalobce d) a částku 156 286,04 Kč pro žalobce e), k rukám právního zástupce žalobců, a to do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobci se žalobou došlou soudu dne 5. 3. 2015 domáhali na žalované zaplacení náhrady škody představující náklady řízení vynaložené v rozhodčích řízeních vedených Rozhodčím soudem při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR (dále jen „rozhodčí soud“). Žalobci uvedli, že byli akcionáři [REDAKCE] (dále jen „[REDAKCE]“), dne 24. 6. 2003 valná hromada [REDAKCE] rozhodla hlasy hlavního akcionáře o zrušení společnosti a převodu jejího jmění na hlavního akcionáře, žalobci obdrželi na základě znaleckého posudku za své akcie vypořádání v penězích, smlouva mezi [REDAKCE] a hlavním akcionářem obsahovala rozhodčí doložku, podle níž měl být nesouhlas minoritních akcionářů s výší vypořádání řešen v řízení před rozhodčím soudem. Dne 8. 10. 2003 žalobci podali ke Krajskému soudu v Brně (dále jen „KS“) žalobu, v níž požadovali doplatek vypořádání a namítali nedostatek pravomoci rozhodčího soudu s odůvodněním, že se na ně rozhodčí doložka nevztahuje. KS dne 14. 7. 2005 řízení zastavil s tím, že vzhledem k rozhodčí doložce není dána jeho pravomoc, Vrchní soud v Olomouci (dále jen „VS“) dne 28. 11. 2005 napadené usnesení KS potvrdil. Následně dne 24. 6. 2008 Nejvyšší soud ČR (dále jen „NS“) dovolání žalobců zamítl, když se ztotožnil s názorem KS a VS. Dne 17. 3. 2009 Ústavní soud ČR (dále jen „ÚS“) odmítl ústavní stížnost žalobců jako zjevně neopodstatněnou.
2. Žalobci dále tvrdili, že poté, co usnesení VS nabylo právní moci dne 13. 1. 2006, tak zahájili řízení před rozhodčím soudem, nicméně i v něm namítali nedostatek pravomoci rozhodčího soudu s odůvodněním, že se na ně rozhodčí doložka nevztahuje. Dne 11. 10. 2006 rozhodčí soud zastavil řízení vedené pod sp.zn. [REDAKCE] ve věci zdejších žalobců d) a e) pro nedostatek pravomoci. Dne 26. 5. 2007 rozhodčí soud pro nedostatek své pravomoci zastavil řízení vedené pod sp.zn. [REDAKCE] ve věci zdejší žalobkyně a) s tím, že je německou občankou, díky čemuž měla právo na přístup k obecným soudům. Námitka nedostatku pravomoci rozhodčího soudu uplatněná žalobcem b) a c) byla v řízení vedeném pod sp.zn. [REDAKCE] shledána nedůvodnou a k zastavení řízení došlo až na základě vydaného rozsudku Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“), k němuž podali stížnost č. 48203/09 proti České republice, jež vyslovil, že shora

uvedenými soudními rozhodnutími bylo porušeno právo žalobců na přístup k soudu. Jakkoliv ESLP česká soudní rozhodnutí nezrušil, tak jejich nezákonnost deklaroval. Dle žalobců se tak jedná o nezákonná soudní rozhodnutí. ESLP přiznal žalobcům náklady řízení, které jim vznikly v řízení před ním a v řízení před soudy, avšak nepřiznal jim náhradu škodu odpovídající nákladům vynaloženým v rozhodčím řízení.

3. Žalobci se proto v nadepsaném řízení domáhali náhrady škody, která jim vznikla v rozhodčím řízení, a sice tím, že jim byly vyměřeny poplatky za rozhodčí řízení a dále náklady na právní zastoupení. Pokud by českými soudy byla respektována Úmluva o ochraně lidských práv a svobod, zmíněné náklady na rozhodčí řízení by jim nevznikly. Konkrétně Žalobkyni a) vznikla škoda v celkové výši 622 160,- Kč odpovídající poplatku a jeho doplatku (598 160 Kč + 24 000 Kč) za rozhodčí řízení (upřesněno při jednání dne 3. 2. 2017). Žalobci d) vznikla škoda v celkové výši 176 960 Kč odpovídající poplatku a jeho doplatku (7.000,- Kč + 169.960,- Kč) v rozhodčím řízení. Žalobci e) vznikla škoda ve výši 156 504,- Kč odpovídající nákladům za právní zastoupení v rozhodčím řízení. Konečně žalobci uvedli, že se na žalovanou obrátili se svými nároky, žalovaná je však odškodnit odmítla, když neshledala příčinnou souvislost mezi škodou a nezákonnými soudními rozhodnutími, s čímž však žalobci nesouhlasí, neboť museli své nároky uplatnit u rozhodčího soudu po zastavení soudního řízení. Kdyby nebylo soudní řízení zastaveno, nemuseli by podávat své návrhy u rozhodčího soudu.
4. Žalovaná podáním doručeným soudu dne 23. 7. 2015 s žalobou nesouhlasila a navrhla její zamítnutí. Žalovaná učinila nesporným, že žalobci u ní dne 13. 2. 2015 uplatnili nárok na náhradu škody. Žalovaná však žalobcům nevyhověla. Žalovaná popsala shodně průběh předmětného soudního řízení, resp. vydaná soudní rozhodnutí, průběh rozhodčích řízení, resp. vydaná rozhodnutí rozhodčího soudu, rovněž ve shodě se žalobci uvedla, že ESLP ve svém rozhodnutí ze dne 16. 2. 2012 vyslovil, že shora uvedenými soudními rozhodnutími bylo porušeno právo žalobců na přístup k soudu, přičemž žalobcům přiznal zadostiučinění a náhradu nákladů před ním a vnitrostátními soudy, požadavek na náhradu nákladů před rozhodčím soudem však nepřiznal s tím, že takové náklady nesouvisí s porušením práva žalobců na přístup k soudu. Žalovaná ve shodě s ESLP neshledala příčinnou souvislost mezi žalobci namítanými nezákonnými soudními rozhodnutími a tvrzenou škodou, neboť zahájením rozhodčích řízení stěžovatelé neusilovali o přístup k vnitrostátním soudům nebo o nápravu odmítnutí tohoto přístupu.
5. V podání došlém soudu dne 15. 9. 2016 žalobci uvedli, že rozhodčí řízení zahájili z důvodu, že existovalo riziko, že by mohlo být namítáno promlčení jejich nároků, pokud by v jejich uplatňování nepokračovali v rozhodčích řízeních, přičemž s odkazem na § 106 odst. 2 o.s.ř. uvedli, že by nebyly zachovány právní účinky včas podaného návrhu u soudu, pokud by nezahájili rozhodčí řízení. K projednání jejich nároků v soudním řízení se dostali jen z důvodu, že se obrátili na rozhodčí soud a vždy s prvním úkonem vznesli námitku nedostatku pravomoci rozhodčího soudu, a usilovali tak o vrácení věci k obecným soudům, což se v případě žalobkyně a) a žalobců d) a e) podařilo ještě před vydáním rozsudku ESLP, neboť došlo k zastavení rozhodčích řízení a znovuoobnovení soudního řízení.
6. Při jednání konaném dne 11. 10. 2016 žalobci postavili najisto, že požadují úroky z prodlení v tzv. zákonné výši z jednotlivých částek od 17. 2. 2012, a to ve výši platné k 17. 2. 2012.

7. Při jednání dne 3. 2. 2017 soud dle ust. § 118a odst. 1,3 o. s. ř. žalobkyni a) vyzval k doplnění tvrzení a návrhu důkazů, že zaplatila i poplatek v rozhodčím řízení ve výši 24 000,-Kč, žalobce e) z jakých úkonů právní služby se požadovaná částka 156 504,-Kč skládá, tj. jaké úkony právní služby zástupce žalobce e) v předmětném rozhodčí řízení vykonal a jakým způsobem došlo k úhradě zmíněné částky. Dále soud vyzval dle § 118a odst. 1,3 o. s. ř. i další účastníky řízení k doplnění tvrzení a důkazních návrhů.
8. V podání došlém soudu dne 20.2.2017 žalobce e) specifikoval jednotlivé úkony právní služby, jejich účtovanou výši, uvedl, že součástí je i DPH, přičemž doplnil i tvrzení, že úhrada byla žalobcem e) učiněna dne 14.2.2017. V podání došlém soudu dne 7.7.2017 žalobkyně a) uvedla, že částka 622.160,- Kč byla zaplacená rozhodčímu soudu z prostředků žalobkyně uložených na účtu její matky J. M. a žalobce d) uvedl, že částku 169.960,- Kč zaplatil dne 24.4.2006.
9. Při jednání konaném dne 26.9.2017 žalobce b) a c) vzali žalobu, jíž se domáhali náhrady škody ve výši 195 080,-Kč s přísl. zpět, přičemž žalovaná se zpětvzetím žaloby vyslovila souhlas. Žalobce d) uvedl, že je schopen prokázat pouze zaplacení částky 169 960,-Kč, jakkoliv má za to, že zaplatil rovněž částku 7 000,-Kč, což však není schopen prokázat. Z uvedeného důvodu tak žalobce d) vzal žalobu zpět co do částky 7 000,-Kč s přísl., přičemž žalovaná s částečným zpětvzetím žaloby vyslovila souhlas.
10. Dne 2. 10. 2017 soud vyhlásil rozsudek, kterým zamítl žalobu ve vztahu k žalobkyni a), žalobci d) a e), a dále zastavil řízení ve vztahu k žalobcům b) a c), a rovněž co do částky 7 000 Kč s přísl. ve vztahu k žalobci d). Soud vyšel ze závěru, že dle zákona č. 82/1998 Sb., *o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti* (dále jen „OdpŠk“) náhrada škody zahrnuje takové náklady řízení, které byly poškozeným účelně vynaloženy na zrušení nebo změnu nezákonného rozhodnutí nebo na nápravu nesprávného úředního postupu. Náklady řízení, které žalobci nesli v rozhodčím řízení, však jimi nebyly vynaloženy na změnu či zrušení nezákonného pravomocného soudního rozhodnutí o zastavení řízení z důvodu nedostatku pravomoci. Proto žaloba byla zamítnuta.
11. Rozsudkem ze dne 12. 9. 2018 Městský soud v Praze odvoláním napadený rozsudek potvrdil. Proti tomu brojili žalobci dovoláním. Nejvyšší soud ČR rozsudkem ze dne 31. 3. 2020 zrušil rozsudek odvolacího soudu a věc mu vrátil zpět. V navazujícím rozsudku ze dne 2. 9. 2019 Městský soud v Praze opětovně rozsudek zdejšího soudu potvrdil. O dalším dovolání rozhodl Nejvyšší soud ČR rozsudkem ze dne 12. 11. 2021, kterým zrušil druhý rozsudek odvolacího soudu i rozsudek zdejšího soudu, a věc vrátil zpět k dalšímu řízení. Nejvyšší soud mj. uzavřel, že zákon v ustanovení § 31 odst. 1 OdpŠk hovoří pouze o nákladech řízení v civilním, trestním a správním řízení. Rozhodčí řízení stojí mimo sféru výkonu veřejné moci, a z toho důvodu není možné náklady rozhodčího řízení zahrnout pod náklady řízení ve smyslu ustanovení § 31 odst. 1 OdpŠk. Zároveň zdejšímu soudu uložil, aby se zabýval otázkou vzniku škody na straně žalobců a zejména tím, zda je mezi náklady vynaloženými v rozhodčím řízení a nezákonnými rozhodnutími dán poměr příčiny a následku a do jaké míry bylo jejich vynaložení ze strany žalobců otázkou jejich svobodné volby.

12. Dne 14. 6. 2022 se konalo jednání, během něhož žalovaná tvrdila, že žalobci měli vyčkat rozhodnutí ESLP a teprve poté podat žalobu k rozhodčímu soudu. Dle žalované tak absentuje příčinná souvislost. Zahájení rozhodčího řízení tedy bylo jejich svobodnou volbou. Žalobci namítali, že pokud by nepodalí návrh na zahájení rozhodčího řízení do 30 dnů od doručení usnesení soudu o zastavení řízení, tak by dle § 106 o.s.ř. nebyly zachovány právní účinky jejich žaloby, což znamená, že než by se věc dostala přes Nejvyšší soud a Ústavní soud až k ESLP, tak by byl jejich nárok promlčen.

Skutková zjištění:

13. Ze shodných tvrzení účastníků ve spojení s žádostí žalobců ze dne 13. 2. 2015 s podacím razítkem žalované téhož dne a stanoviskem žalované ze dne 4. 3. 2015 má soud za prokázané, že se žalobci obrátili na žalovanou s žádostí o náhradu škody dne 13. 2. 2015, žalovaná žalobce odškodnit odmítla. Soud tedy konstatuje, že žalobci splnili podmínku pro soudní uplatnění nároku na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím či nesprávným úředním postupem, předvídanou § 14 OdpŠk, představovanou předběžným uplatněním nároku u příslušného orgánu.
14. Ze spisu vedeného u KS pod sp. zn. [redacted] resp. sp. zn. [redacted] (obě řízení byla následně spojena do řízení jediného), a to zejména z návrhu žalobců z 8.10.2003, usnesení KS z 14.7.2005, usnesení VS z 28.11.2005, usnesení NS č.j. 29 Cdo 329/2016 – 99 z 24.6.2008 a usnesení ÚS sp. zn. IV. ÚS 2296/08 ze dne 17.3.2009, má soud za prokázaný průběh daného soudního řízení o nároku žalobců na doplatek za jejich akcionářské podíly tak, jak byl shodně popisován žalobci i žalovanou (srov. shora), přičemž zmíněné řízení dosud nebylo ke dni vyhlášení tohoto rozsudku skončeno.
15. Z výzvy rozhodčího soudu z 13.4.2006 (adresát [redacted] P [redacted] Z [redacted], přípisu rozhodčího soudu z 21. 8. 2006 (adresát [redacted] P [redacted] Z [redacted], příkazu k úhradě s podacím razítkem Československé obchodní banky a. s. z 12. 10. 2006 znějícího na částku 598 160,-Kč, usnesení rozhodčího soudu z 11. 10. 2006, faktury [redacted] P [redacted] Z [redacted] č. [redacted] znějící na celkovou částku 156 504,-Kč (adresát žalobce e)), příkazu k úhradě z 30.5.2006 znějící na částku 24.000,-Kč s podacím razítkem ČSOB z 30.5.2006, výpisu z účtu [redacted] P [redacted] Š [redacted] společníka advokátní kanceláře [redacted] P [redacted] Z [redacted] (nesporované tvrzení) č. ú. [redacted] (z 13.2.2017 platba 156.504,-Kč od žalobce e)), potvrzení Moneta Money Bank z 13.2.2017 pro žalobce e), čestného prohlášení J [redacted] M [redacted] nar. [redacted] z 4.7.2017, potvrzení ČSOB z 9.6.2017 o vedení účtu, výpisu z účtu vedeného u ČSOB znějícího na žalobce d), č.ú. [redacted] za období 1.4. - 30.4.2006, kdy 24.4.2006 platba 169 960,-Kč na účet č. [redacted] má soud za prokázané, že u žalobkyně a) došlo ke snížení jejího majetku v celkové výši 622 160,- Kč odpovídající poplatkům v rozhodčím řízení, u žalobce d) došlo ke snížení majetku ve výši 169 960,- Kč odpovídající poplatku v rozhodčím řízení a u žalobce e) došlo ke snížení majetku ve výši 156 504,- Kč odpovídající nákladům za jeho právní zastoupení v rozhodčím řízení.
16. Z rozhodnutí ESLP ze dne 16. 2. 2012 ve věci stížnosti číslo 48203/09 má soud za prokázané, že všichni žalobci podali k ESLP stížnost směřující proti České republice, přičemž okolnosti případu jsou shodné, jak uvedeno v žalobě; ESLP ve svém rozhodnutí vyslovil, že shora uvedenými soudními rozhodnutími bylo porušeno právo žalobců na přístup k soudu a žalobcům přiznal zadostiučinění, přířknul náhradu nákladů před ním a vnitrostátními soudy, požadavek na náhradu nákladů před rozhodčím soudem však

nepřiznal s tím, že nesouvisí s porušením práva žalobců na přístup k soudu, když zahájením rozhodčích řízení stěžovatelé neusilovali o přístup k vnitrostátním soudům nebo o nápravu odmítnutí tohoto přístupu.

17. Z návrhu na zahájení rozhodčího řízení z 10.10.2015 ze strany žalobců d) a e), jejich odpovědi na výzvu rozhodčího soudu z 9.11.2005, jejich repliky z 22.12.2005, jejich podání z 18.1.2006, zápisu z jednání rozhodčího soudu ze dne 2.2.2006, podání žalobců d) a e) z 8.2.2006, jejich podání z 9.3.2006, jejich podání z 26.4.2006 a zápisu z jednání rozhodčího soudu ze dne 2.10.2006 má soud za prokázané, že advokát JUDr. Zima vykonal úkony právní služby žalobcem e) specifikované v podání došlém soudu dne 20.2.2017.
18. Soud pro nadbytečnost zamítl návrh na provedení důkazu usnesením NS sp. zn. 29 Cdo 1693/2012 ze dne 31. 1. 2013, jímž NS zrušil rozhodnutí nižších soudů o zastavení řízení (pro překážku věci rozhodnuté), výsledkem svědka J. M. matky žalobkyně a) a jakoukoliv listinnou dokumentací prokazující transakci mezi matkou a žalobkyní a), resp. že se jednalo skutečně o výlučné prostředky žalobkyně, když na straně jedné nemá důvod pochybovat o pravdivosti prohlášení svědkyně. Z dalších provedených důkazů (tj. usnesení rozhodčího soudu sp. zn. 6. 5. 2007) soud ničeho podstatného pro své rozhodnutí nezjistil.

Právní úprava:

19. Soud věc posoudil ve světle níže uvedených zákonných ustanovení.
20. Podle ustanovení § 1 OdpŠk stát odpovídá za podmínek zákonem stanovených za škodu způsobenou při výkonu státní moci. Podle § 2 OdpŠk se odpovědnosti za škodu podle tohoto zákona nelze zprostit.
21. Podle § 3 písm. a), b), c) OdpŠk stát odpovídá za škodu, kterou způsobilý státní orgány, právnické a fyzické osoby při výkonu státní správy, která jim byla svěřena zákonem nebo na základě zákona, orgány územních samosprávných celků, pokud ke škodě došlo při výkonu státní správy, který na ně byl přenesen zákonem nebo na základě zákona.
22. Podle § 5 písm. a), b) OdpŠk stát odpovídá za podmínek zákonem stanovených za škodu, která byla způsobena rozhodnutím, jež bylo vydáno v občanském soudním řízení, ve správním řízení, v řízení podle soudního řádu správního nebo v řízení trestním, a za škodu, která byla způsobena nesprávným úředním postupem.
23. Podle § 7 odst. 1 OdpŠk mají právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím účastníci řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, z něhož jim vznikla škoda. Podle odst. 2 zmíněného ustanovení má právo na náhradu škody i ten, s nímž nebylo jednáno jako s účastníkem řízení, ačkoliv s ním jako s účastníkem řízení jednáno být mělo.
24. Dle § 8 odst. 1 OdpŠk platí, že nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím, není-li dále stanoveno jinak, lze uplatnit pouze tehdy, pokud pravomocné rozhodnutí bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Rozhodnutím tohoto orgánu je soud rozhodující o náhradě škody vázán. Dle § 8 odst. 3

OdpŠk pak platí, že nejde-li o případy zvláštního zřetele hodné, lze nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím přiznat pouze tehdy, pokud poškozený využil v zákonem stanovených lhůtách všech procesních prostředků, které zákon poškozenému k ochraně jeho práva poskytuje; takovým prostředkem se rozumí řádný opravný prostředek, mimořádný opravný prostředek, vyjma návrhu na obnovu řízení, a jiný procesní prostředek k ochraně práva, s jehož uplatněním je spojeno zahájení soudního, správního nebo jiného právního řízení, nebo návrh na zastavení exekuce.

25. Podle § 15 odst. 1 OdpŠk přizná-li příslušný úřad náhradu škody, je třeba nahradit škodu do šesti měsíců od uplatnění nároku. Dle ustanovení § 15 odst. 2 OdpŠk se poškozený může domáhat náhrady škody u soudu pouze tehdy, pokud do šesti měsíců ode dne uplatnění nebyl jeho nárok plně uspokojen.

Právní posouzení nároků na náhradu škody:

26. Žalobci se po žalované domáhali náhrady škody, jež měla představovat náklady vynaložené v rozhodčích řízeních poté, co soudní řízení u KS bylo pravomocně zastaveno pro nedostatek pravomoci obecných soudů kvůli rozhodčí doložce, což bylo následně deklarováno ze strany ESLP jako nezákonné rozhodnutí.
27. Jak plyne ze shora uvedeného, OdpŠk v obecné rovině rozeznává dva odpovědnostní tituly, a to nezákonné rozhodnutí a nesprávný úřední postup (srov. § 5 OdpŠk). Stát přitom za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem či nezákonným rozhodnutím odpovídá objektivně (tj. bez ohledu na zavinění – srov. § 2 OdpŠk) a za současného (kumulativního) splnění tří podmínek: (i) příslušný orgán státu vydal nezákonné rozhodnutí (či došlo k nesprávnému úřednímu postupu); (ii) poškozenému vznikla škoda (či jiná újma); a (iii) újma je v příčinné souvislosti s takovým nezákonným rozhodnutím (či nesprávným úředním postupem), jinými slovy je mezi nimi dán vztah příčiny a následku (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 12. 9. 2012, sp. zn. 31 Cdo 1791/2011).
28. Z § 8 OdpŠk plyne, že aby bylo možné rozhodnutí státu považovat za nezákonné, je nezbytné, aby bylo zrušeno k tomu příslušným orgánem. Podmínka zrušení rozhodnutí pro nezákonnost odpovídá principu presumpce správnosti rozhodnutí orgánu veřejné moci (tj. zde soudů).
29. Naproti tomu nesprávným úředním postupem je porušení pravidel předepsaných právními normami pro počínání státního orgánu při jeho činnosti, a to zejména takové, které nevede k vydání rozhodnutí. Ačkoliv není vyloučeno, aby škoda, za kterou stát odpovídá, byla způsobena i nesprávným úředním postupem prováděným v rámci činnosti rozhodovací, je pro tuto formu odpovědnosti určující, že úkony tzv. úředního postupu samy o sobě k vydání rozhodnutí nevedou, a je-li rozhodnutí vydáno, bezprostředně se v jeho obsahu neodrazí (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 8. 2012, sp. zn. 29 Cdo 2778/2010 či Vojtek, P., Bičák, V.: *Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci. Komentář. 4. vydání.* Praha. C. H. Beck, 2017, str. 145). Podle konkrétních okolností může jít o jakoukoliv činnost spojenou s výkonem pravomocí státního orgánu, dojde-li při ní nebo v jejím důsledku k porušení pravidel předepsaných právními normami pro počínání státního orgánu nebo k porušení pořádku určeného povahou a funkcí postupu. O úřední postup jde tehdy, jestliže tak postupují osoby, které plní úkoly státního orgánu, a pokud

tento postup slouží výkonu státní moci (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 924/2013 ze dne 23. 7. 2015).

30. **Vzhledem ke shora uvedenému dospěl soud k závěru, že odpovědnostním titulem v dané věci může být jen nezákonné rozhodnutí** a nikoliv nesprávný úřední postup, a to i přesto, že nedošlo k formálnímu zrušení (či změně ve smyslu že se řízení nezastavuje) žalobkyní namítaných rozhodnutí o zastavení soudního řízení pro nedostatek civilní pravomoci obecných soudů. Nezákonnost těchto rozhodnutí totiž byla deklarována rozhodnutím ESLP. Nadto dané soudní řízení u KS nadále pokračuje. I z toho je patrné, že *de facto* ve výsledku došlo ke změně pravomocného rozhodnutí o zastavení soudního řízení pro nedostatek pravomoci soudu.
31. Ve shora uvedeném druhém rozhodnutí Nejvyššího soudu byl učiněn závěr, že náklady rozhodčího řízení nelze subsumovat pod pojem nákladů řízení ve smyslu § 31 OdpŠk, protože se soud danou otázkou již dále nezabýval. Naproti tomu soud posuzoval to, zda požadované náklady mohou představovat jinou škodu odškodnitelnou dle OdpŠk.
32. Podle § 26 OdpŠk platí, že není-li stanoveno jinak, řídí se právní vztahy upravené v tomto zákoně občanským zákoníkem. Protože OdpŠk blíže nedefinuje pojem škody ani neupravuje rozsah její náhrady, je třeba v této otázce vycházet z ust. § 442 zákona č. 40/1964 Sb., *občanský zákoník*, ve znění platném ke dni vydání nezákonného rozhodnutí (k otázkám intertemporality srov. § 3079 zákona č. 89/2012 Sb., *občanský zákoník*). Podle ust. § 442 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., *občanský zákoník*, se hradí skutečná škoda a to, co poškozenému ušlo (ušlý zisk). Podle odst. 2 první věty cit. ust. se škoda hradí v penězích. Škodou zákon míní újmu, která nastala (projevuje se) v majetkové sféře poškozeného (spočívá ve zmenšení jeho majetkového stavu) a je objektivně vyjádřitelná penězi, je tedy napravitelná poskytnutím majetkového plnění, především penězi. Skutečnou škodou se rozumí újma, která znamená zmenšení majetkového stavu poškozeného oproti stavu před škodnou událostí. Ušlý zisk představuje ušlý majetkový prospěch, spočívající v nenastalém zvětšení (rozmnožení) majetku poškozeného, které bylo možno - kdyby nenastala škodná událost - důvodně očekávat s ohledem na pravidelný běh věcí (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 1158/2004 ze dne 18. 8. 2005 či sp. zn. 25 Cdo 1404/2004 ze dne 4. 11. 2004). Je tak zřejmé, že jedním ze základních předpokladů vzniku odpovědnosti za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím (resp. odpovědnosti za škodu vůbec) je vznik škody na straně poškozeného. Škoda musí existovat nejpozději v době, kdy soud o uplatněném nároku rozhoduje (ust. § 154 o.s.ř.). Rozhodující je tedy skutkový stav věci existující v době vyhlášení soudního rozhodnutí.
33. **Z provedeního dokazování vyplynulo, že všichni žalobci skutečně vynaložili zde žalované částky** (které jsou nyní předmětem nadepsaného řízení) v rámci posuzovaného rozhodčího řízení (za poplatky rozhodčímu soudu a za náklady na právní zastoupení). Soud má tedy za prokázané snížení majetku u všech žalobců v žalované výši.
34. Soud se nakonec zabýval existencí příčinné souvislosti mezi nezákonnými rozhodnutími a zmenšením majetku žalobců v podobě zaplacení poplatků za rozhodčí řízení a nákladů na právní zastoupení v rozhodčím řízení.
35. O vztah příčinné souvislosti se jedná, vznikla-li škoda následkem protiprávního úkonu škůdce, tedy je-li jeho jednání a škoda ve vzájemném poměru příčiny a následku, tudíž je-li

doloženo, že nebýt protiprávního úkonu, ke škodě by nedošlo (*conditio sine qua non*). Byla-li příčinou vzniku škody jiná skutečnost, odpovědnost za škodu nenastává; příčinou škody může být jen ta okolnost, bez jejíž existence by škodný následek nevznikl. Přitom nemusí jít o příčinu jedinou, nýbrž stačí, jde-li o jednu z příčin, která se podílí na nepříznivém následku, o jehož odškodnění jde, a to o příčinu podstatnou. Je-li příčin více, působí z časového hlediska buď souběžně anebo následně, aniž se časově překrývají; v takovém případě je pro existenci příčinné souvislosti nezbytné, aby řetězec postupně nastupujících příčin a následků byl ve vztahu ke vzniku škody natolik propojen (prvotní příčina bezprostředně vyvolala jako následek příčinu další), že již z působení prvotní příčiny lze důvodně dovozovat věcnou souvislost se vznikem škodlivého následku (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 1. 2002, sp. zn. 25 Cdo 245/2000, ze dne 26. 5. 2010, sp. zn. 25 Cdo 3585/2007, nebo ze dne 10. 11. 2021, sp. zn. 30 Cdo 883/2021).

36. V řadě souvisejících příčin nejsou všechny příčiny stejně významné a je třeba odlišit právně podstatné příčiny od příčin právně nepodstatných a aplikovat je na konkrétní případ. Je přitom nutno odlišit tzv. faktickou (přírozenou) kauzalitu od kauzality právní, neboť ne všechny fyzikální příčiny jsou významné z hlediska právního pojetí příčinné souvislosti. Právní kauzalita (někdy nazývaná též přičitatelnost) není neomezená a je užší než kauzalita faktická (TICHÝ, L., HRÁDEK, J.: Deliktní právo, 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2017, s. 140, bod 245). Řešení je třeba hledat v teorii adekvátnosti kauzálního nexu. Jejím základním rysem a účelem je vyloučit netypické škody, které mohly vzniknout v důsledku náhodných okolností a v důsledku nepředvídatelných jevů. Škůdci nelze přičítat následky, se kterými objektivně nebylo možno počítat. Adekvátnost kauzality je třeba posoudit *ex ante* z hlediska škůdce – jaké okolnosti bylo možno z hlediska optimálního pozorovatele v postavení škůdce rozpoznat (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 10. 11. 2021, sp. zn. 30 Cdo 883/2021).
37. V režimu OdpŠk se o vztah příčinné souvislosti jedná, vznikla-li újma následkem nezákonného rozhodnutí či nesprávného úředního postupu, tedy je-li nezákonné rozhodnutí či nesprávný úřední postup a újma ve vzájemném poměru příčiny a následku, a tudíž je-li doloženo, že nebýt nezákonného rozhodnutí či nesprávného úředního postupu, k újmě by nedošlo. Byla-li příčinou vzniku škody jiná skutečnost, odpovědnost státu za škodu nenastává; **příčinou újmy může být jen ta okolnost, bez jejíž existence by škodný následek nevznikl. Přitom nemusí jít o příčinu jedinou, nýbrž stačí, jde-li o jednu z příčin, která se podílí na nepříznivém následku, o jehož odškodnění jde, a to o příčinu podstatnou.** Je-li příčin více, působí z časového hlediska buď souběžně, anebo následně, aniž se časově překrývají; v takovém případě je pro existenci příčinné souvislosti nezbytné, aby řetězec postupně nastupujících příčin a následků byl ve vztahu ke vzniku újmy natolik propojen (prvotní příčina bezprostředně vyvolala jako následek příčinu jinou a ta postupně případně příčinu další), že již z působení prvotní příčiny lze důvodně dovozovat věcnou souvislost se vznikem škodlivého následku. Na druhé straně řetězec příčin nezakládá příčinnou souvislost mezi nezákonným rozhodnutím či nesprávným úředním postupem a vzniklou újmu tehdy, vstupuje-li do děje jiná, na nezákonném rozhodnutí či nesprávném úředním postupu nezávislá skutečnost, která je pro vznik újmy rozhodující. Teoreticky lze uvažovat i o tom, že příčinná souvislost je přerušena v případech, kdy bezprostřední příčinou újmy je skutečnost, která je již sama následkem, za nějž stát odpovídá z jiného právního důvodu. Důležité je zde především pochopení charakteru újmy, jak je uplatňována poškozeným, neboť v souvislosti s nezákonným rozhodnutím i s nesprávným úředním postupem může být spojováno více dílčích nároků

odlišného charakteru, které mají svůj samostatný skutkový a potažmo i právní základ a vykazují značné odlišnosti. Povaha každého jednoho uplatněného nároku pak musí být pečlivě zkoumána právě z hlediska příčinného vztahu, tj. zda je skutečně přímým důsledkem nezákonného rozhodnutí či nesprávného úředního postupu. Nutno doplnit, že byla-li příčinou vzniku újmy jiná skutečnost, než protiprávní jednání škůdce, odpovědnost za újmu nenastává; příčinou újmy může být jen ta okolnost, bez jejíž existence by škodný následek nevznikl. Řetězec příčin nezakládá příčinnou souvislost mezi jednáním škůdce a vzniklou újmou tehdy, vstupuje-li do děje jiná, na jednání škůdce nezávislá, skutečnost, která je pro vznik újmy rozhodující. Příčinná souvislost je přerušena např. v těch případech, kdy bezprostřední příčinou újmy je skutečnost, která je již sama následkem, za nějž škůdce odpovídá z jiného právního důvodu, nebo tehdy, je-li vznik újmy vyvolán bezprostředně okolností, která nemá věcný vztah k počínání škůdce (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 3. 2008, sp. zn. 25 Cdo 1437/2006 nebo ze dne 10. 11. 2021, sp. zn. 30 Cdo 883/2021).

38. Z provedeného dokazování vyplynulo (a rovněž nebylo mezi stranami sporné), že dotčené rozhodčí řízení bylo zahájeno na základě žaloby M [redacted] N [redacted] a K [redacted] R [redacted] doručené rozhodčímu soudu dne 10. 10. 2005 a žaloby S [redacted] M [redacted] společnosti [redacted] a P [redacted] S [redacted] doručené rozhodčímu soudu dne 8. 2. 2006. K zahájení rozhodčího řízení však došlo až poté, co žalobci nejprve zahájili řízení podáním žaloby u KS, který dne 14. 7. 2005 řízení zastavil s tím, že vzhledem k rozhodčí doložce není dána jeho pravomoc. Je sice pravdou, že první žaloba k rozhodčímu soudu byla podána ještě před právní mocí zmíněného rozhodnutí KS o zastavení řízení, nicméně to dle soudu není pro posouzení nároku dotčených žalobců relevantní, neboť ke vzniku škody samotné (tj. k zaplacení nákladů) došlo až poté, kdy již bylo řízení u KS pravomocně zastaveno.
39. Všichni žalobci přitom zahájili rozhodčí řízení s odkazem na § 106 o.s.ř. (v tehdy platném znění), dle něhož platilo, že:
- (1) Jakmile soud k námitce žalovaného uplatněné nejpozději při prvním jeho úkonu ve věci samé zjistí, že věc má být podle smlouvy účastníků projednána v řízení před rozhodci, nemůže věc dále projednávat a řízení zastaví; věc však projedná, jestliže účastníci prohlásí, že na smlouvě netrvalí. Soud projedná věc i tehdy, jestliže zjistí, že věc nemůže být podle práva České republiky podrobena rozhodčí smlouvě, nebo že rozhodčí smlouva je neplatná, popřípadě že vůbec neexistuje nebo že její projednání v řízení před rozhodci přesahuje rámec pravomoci přiznané jím smlouvou, anebo že rozhodčí soud odmítl věc se zabývat.
 - (2) Bylo-li řízení před soudem podle odstavce 1 zastaveno a v téže věci byl podán návrh na zahájení řízení před rozhodci, zůstávají právní účinky původního návrhu zachovány, bude-li návrh na zahájení řízení před rozhodci podán do 30 dnů od doručení usnesení soudu o zastavení řízení.
40. Žalobci i v rámci jimi zahájeného rozhodčího řízení namítali nedostatek pravomoci rozhodčího soudu věc projednat a - stejně jako v předcházejícím civilním řízení u KS - tvrdili, že je dána pravomoc civilních soudů, nikoli rozhodčího soudu. Žalobci tak zahájili rozhodčí řízení výhradně proto, že civilní soudy řízení o jejich žalobě zastavily. Žalobci zároveň s odkazem na § 106 odst. 2 o.s.ř. zahájili rozhodčí řízení ve lhůtě 30 dnů, aby tak byly zachovány účinky jejich původní žaloby podané ke KS a aby se tak vyhnuli případným následkům opožděně podané žaloby (např. promlčení). Z uvedeného je tedy dle soudu

zřejmé, že ačkoli bylo zahájení rozhodčího řízení zcela jistě svobodnou vůlí a rozhodnutím žalobců, tou hlavní příčinou podání návrhů k rozhodčímu soudu bylo to, že civilní soudy (nesprávně) deklarovaly nedostatek své pravomoci posoudit nároky žalobců. Jinými slovy, pokud by původní řízení u KS nebylo nezákonně zastaveno, žalobci by se svého nároku na doplatek za jejich akcionářské podíly domáhali v civilním řízení (což se ostatně později stalo), a nemuseli by vyvolat rozhodčí řízení. V takovém případě by jim pak ani nevznikly náklady s rozhodčím řízením spojené. Nicméně za procesní situace, kterou nastolil KS (a soudy v navazujících řízeních) neměli žalobci jinou možnost, jak se domáhat svých nároků, než se obrátit na rozhodčí soud.

41. Dále je třeba zdůraznit, že pokud žalobci chtěli (zcela pochopitelně) zachovat účinky původní žaloby podané ke KS, tak museli dle § 106 odst. 2 o.s.ř. podat návrh k rozhodčímu soudu ve lhůtě 30 dnů od zastavení civilního řízení. Z uvedeného důvodu nelze spravedlivě požadovat, aby vyčkali rozhodnutí NS, ÚS a nakonec i ESLP, a teprve poté se rozhodli, zda zahájí rozhodčí řízení či podají *novou* žalobu k civilním soudům. Tímto postupem by se tak mohla výrazně zhoršit jejich pozice v daném sporu (zejména kvůli možnému promlčení nároku). Z uvedeného důvodu se soud neztotožnil s námitkou žalované, že žalobci měli vyčkat až končného rozhodnutí, včetně rozhodnutí ESLP.
42. **Na základě shora uvedených úvah ve světle citované judikatury dospěl soud k závěru, že podáním návrhů k rozhodčímu soudu nebyla přerušena příčinná souvislost mezi nezákonným rozhodnutím a vznikem škody.** Prvotní a hlavní příčinnou nutnosti vynaložit náklady na rozhodčí řízení (tj. vznik škody) totiž bylo právně nezákonné rozhodnutí o zastavení řízení.
43. Dle soudu tak byly splněny všechny kumulativní podmínky pro vznik nároku žalobců na náhradu škody, pročež soud žalobě co do jistiny v celém rozsahu vyhověl (srov. výrok I.).

K úrokům z prodlení:

44. Žalobci dále požadovali úroky z prodlení od nesprávného data 17. 2. 2012 do zaplacení.
45. Jak uvedeno shora, dle § 15 odst. 2 OdpŠk se poškozený může domáhat se náhrady škody u soudu pouze tehdy, pokud do šesti měsíců ode dne uplatnění nebyl jeho nárok plně uspokojen. S ohledem na znění citovaného ustanovení stojí soudní judikatura na konstantním závěru, že se stát ocitá v prodlení s náhradou újmy způsobené nesprávným úředním postupem či nezákonným rozhodnutím teprve marným uplynutím šestiměsíční lhůty určené k předběžnému projednání nároku, jež začíná běžet ode dne uplatnění nároku poškozeným u příslušného úřadu (tj. v dané věci žalované). Teprve ode dne následujícího po uplynutí zmíněné lhůty jej tedy stíhá povinnost zaplatit úrok z prodlení (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 2060/2001 ze dne 24. 4. 2003, či sp. zn. 30 Cdo 2779/2012 ze dne 12. 6. 2013).
46. Uplatněním je pak okamžik doručení žádosti žalobce o náhradu újmy žalované, tj. v daném případě dne 13. 2. 2015. Lhůta 6 měsíců žalované uplynula dne 13. 8. 2015 (čtvrtek). Žalovaná se tak dostala do prodlení marným uplynutím 6 měsíců od uplatnění nároku dne 14. 8. 2015 a od tohoto dne (včetně) ji tudíž stíhala povinnost zaplatit příslušenství pohledávky.

47. Z uvedeného důvodu soud přiznal žalobcům zákonné úroky z prodlení ve výši požadované v žalobě (7,75 %) od 14. 8. 2015 (srov. výrok I.), a za období, kdy žalovaná nebyla v prodlení, soud úroky z prodlení zamítl (srov. výrok II.). Zákonné úroky z prodlení jsou pak odůvodněny ustanovením § 1970 o.z. ve spojení s nařízením vlády č. 351/2013 Sb.

K nákladům řízení:

48. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 142 odst. 2, 3 o.s.ř., dle něhož měl-li účastník ve věci úspěch jen částečný, soud náhradu nákladů poměrně rozdělí, popřípadě vysloví, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů právo, přičemž i když měl účastník ve věci úspěch jen částečný, může mu soud přiznat plnou náhradu nákladů řízení, měl-li neúspěch v poměrně nepatrné části nebo záviselo-li rozhodnutí o výši plnění na znaleckém posudku nebo na úvaze soudu. Řízení sice bylo ve vztahu k žalobci d) zastaveno co do částky 7 000 Kč, jedná se však dle soudu nepatrný neúspěch ve věci, pročež soud přiznal plnou náhradu nákladů řízení.
49. Náklady řízení žalobců jsou představovány zaplaceným soudním poplatkem: žalobkyně a) v celkové výši 45 108 Kč, žalobce d) v celkové výši 22 498 Kč a žalobce e) v celkové výši 21 826 Kč. Dále náklady sestávají z odměny advokáta, která byla stanovena dle § 8 a násl. vyhlášky č. 177/1996 Sb., *o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)* ve spojení s § 12 odst. 4 advokátního tarifu (tj. poníženi o 20 %), a dále paušální náhrada hotových výdajů dle ust. § 13 odst. 4 advokátního tarifu, tj. celkem 5 700 (19 * 300 Kč – dle rozhodovací praxe Nejvyššího soudu za společné úkony při zastupování více osob přísluší advokátu ke každému úkonu pouze jedna paušální náhrada výdajů - srov. např. usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 1483/2011 ze dne 29. 11. 2012 nebo sp. zn. 27 Cdo 5848/2017 ze dne 22. 10. 2019)
50. U žalobkyně a) činí odměna za 1 úkon právní služby 8 656 Kč; u žalobce d) částku 6 544 Kč; u žalobce e) částku 5 904 Kč.
51. V řízení byly účelně provedeny následující úkony právní služby:
- převzetí a příprava zastoupení
 - písemné podání ve věci samé – žaloba 5. 3. 2015
 - účast na jednání před soudem 11. 10. 2016
 - písemné podání ve věci samé 22. 11. 2016
 - účast na jednání před soudem 3. 2. 2017
 - písemné podání ve věci samé ze dne 17. 2. 2017
 - účast na jednání před soudem 28. 3. 2017
 - účast na jednání před soudem 26. 5. 2017
 - účast na jednání před soudem 5. 6. 2017
 - písemné podání ve věci samé ze dne 7. 7. 2017
 - účast na jednání před soudem 26. 9. 2017
 - účast při jednání, při kterém došlo pouze k vyhlášení rozhodnutí 2. 10. 2017 (1/2 úkon)
 - písemné podání ve věci samé – odvolání 17. 1. 2018
 - písemné podání ve věci samé – 13. 7. 2018
 - písemné podání ve věci samé – dovolání 27. 12. 2018
 - písemné podání ve věci samé – dovolání 23. 11. 2020

- účast na jednání před soudem 14. 6. 2022
- písemné podání ve věci samé ze dne 30. 6. 2022
- účast na jednání před soudem 19. 7. 2022

Celkem tak bylo vykonáno 19 úkonů právní služby, z toho 1 úkon ve výši ½.

52. Žalobkyni a) tak vznikl nárok na náhradu nákladů řízení ve výši 162 036 Kč + 21% DPH, tj. 196 063,56 Kč + soudní poplatek, celkem 241 171,56 Kč. Žalobci d) vznikl nárok na náhradu nákladů řízení ve výši 122 964 Kč + 21% DPH, tj. 148 786,44 Kč + soudní poplatek, celkem 171 284,44 Kč. Žalobci e) vznikl nárok na náhradu nákladů řízení ve výši 111 124 Kč + 21% DPH, tj. 134 460,04 Kč + soudní poplatek, celkem 156 286,04 Kč.

Ke lhůtě k plnění:

53. Lhůta k plnění byla stanovena v souladu s § 160 odst. 1 o. s. ř. část věty za středníkem o.s.ř., když soudu je z jeho činnosti známo, že uvedená lhůta odpovídá technicko-organizačním podmínkám čerpání peněžních prostředků ze státního rozpočtu, jimiž se žalovaná jako organizační složka státu řídí.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, a to k Městskému soudu v Praze, prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 2. Odvolání je třeba podat ve dvojím vyhotovení.

Nesplní-li žalovaná povinnosti uložené jí tímto rozsudkem v uvedených lhůtách, mohou se žalobci domáhat po jeho právní moci výkonu rozhodnutí u soudu.

Praha 19. července 2022

JUDr. Daniela Břízová Ratajová, LL.M. v.r.
soudkyně